

زن در خانواده

تألیف :

سید جعفر حق شناس

شرکت چاپ و نشر بین الملل

حق شناس : سید جعفر - ۱۳۳۱	سرشناسه
۱ زن در خانواده / جعفر حق شناس	عنوان و نام پدید آور
۱ تهران : سازمان تبلیغات اسلامی ، شرکت چاپ و نشر بین الملل - ۱۳۹۰	مختصات نشر
AT : ص ۹/۵ × ۱۷/۵ م	مختصات ظاهری
حزیم خلف	فروست
978-964-304-424-3	شابک
فایا	وضعیت فهرست نویسی
کتبینه	یادداشت
۱ حقوق زن -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- بررسی ها و پاسخ ها	موضوع
۱ خانواده -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- بررسی ها و پاسخ ها	موضوع
۱ حقوق زن -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- آیهات چوشن	موضوع
۱ خانواده -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- آیهات چوشن	موضوع
۱ سازمان تبلیغات اسلامی ، شرکت چاپ و نشر بین الملل	دنباله افزوده
۱ ۱۳۹۰ ز ۹ ج ۶۶ (۲۱۷۲) BP ۲۲	رده بندی کنگره
۳۱۷۲۳۲۱	رده بندی دیویی
۳۳۳۱۱۳	شماره کاتالوژی ملی

شرکت چاپ و نشر بین الملل

نام کتاب: زن در خانواده
 مولف: سید جعفر حق شناس
 با همکاری: پژوهشکده باقر العلوم (ع)
 نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۰
 لیتوگرافی: الوان
 چاپ و صحافی: سپهر
 شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال
 ویراستار: زمرد آزادی
 مسئول تولید: شریف شایسته
 شابک: ۱-۴۲۴-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸

دفتر مرکزی:
 تهران: میدان استقلال
 سعدی جنوبی - پلاک ۲ -
 طبقه سوم
 تلفن: ۳۳۶۲۳۶۹ - ۰۲۱
 نمابر: ۳۳۱۱۸۶۰۲
 فروشگاه مرکزی:
 میدان فلسطین - ضلع
 شمال شرقی ، پلاک ۵ و ۳
 تلفن: ۸۸۹۲۱۹۸۰ - ۰۲۱
 نمابر: ۸۸۹۰۳۸۴۳

E-mail:
Inttpub@inttpub.ir
www.inttpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، اقتباس در گیومه در مستندنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

مقدمه ۱

(۱) خانواده چه نقشی در رشد و تعالی جامعه ایفا می‌کند؟ ۵

(۲) چرا بر نقش زن در خانواده این همه تاکید می‌شود؟ نظر اسلام در این باره چیست؟ ۸

(۳) هدف از ازدواج و تشکیل خانواده چیست؟ ۱۱

(۴) آیا اهداف ازدواج در موارد فوق خلاصه می‌شود؟ ۱۳

(۵) نظر اسلام درباره حق انتخاب همسر چیست؟ چرا بعضی از خانواده‌ها برای دخترانشان تصمیم می‌گیرند و حتی گاه با اصرار و اجبار دختر را به ازدواج با فردی که مورد رضایتش نیست درمی‌آورند؟ چرا در ازدواج دوشیزه (دختری که تاکنون ازدواج نکرده است) رضایت و اجازه پدرش لازم است؟ ۱۵

(۶) در بسیاری از جامعه‌ها و فرهنگ‌ها از جمله جامعه و فرهنگ مسلمانان، سنت و رسم در خواستگاری و پیشنهاد ازدواج بر این است که این کار از سوی مرد و خانواده او صورت می‌گیرد. این مسأله سبب شده است که پسران و مردان در انتخاب همسر آزادی عمل کافی داشته و هرگزینه‌ای را که مناسب‌تر بدانند انتخاب کنند؛ درحالی‌که برای دختران چنین حق انتخابی وجود ندارد. آنان باید به

انتظار بنشینند تا کسانی به خواستگاری آن‌ها بیایند
و اگر پاسخ منفی بدهند ممکن است گزینه‌های
بعدی نیز چندان مناسب نباشند. نظر اسلام در این
زمینه چیست؟ ۲۱

۷) چرا در هنگام ازدواج، برای زن مبلغی را به عنوان
مهریه تعیین می‌کنند؟ چرا در خانواده‌ها در هنگام
تعیین مهریه دختر، بر سر مبلغ مهریه چانه زنی
می‌کنند؟ مگر ازدواج خرید و فروش است؟ آیا این
کار اهانت به زن نیست؟ ۲۶

۸) برخی می‌گویند مهریه پشتوانه‌ای اقتصادی برای زن
است تا مرد نتواند به راحتی او را طلاق دهد و از
این‌رو هر چه مقدار مهریه بیشتر باشد مرد کمتر
می‌تواند به طلاق اقدام نماید. نظر اسلام را در این
زمینه بیان نمایید؟ ۲۹

۹) نفقه زن یعنی چه؟ چرا نفقه زن برعهده شوهر قرار
داده شده است؟ ۳۴

۱۰) پس از تولد فرزندان، تأمین هزینه‌های آنان بر
عهده کیست؟ ۳۹

۱۱) چرا ریاست و سرپرستی خانواده در اسلام در
اختیار مرد قرار دارد؟ محدوده این سرپرستی چه
مقدار است؟ نقش زن و اختیارات وی چیست؟ ۴۰

۱۲) آیا زن پس از ازدواج و تشکیل خانواده، موظف
است کارهای خانه هم‌چون آشپزی، شست و شو،
نظافت منزل و دیگر خدمات مربوط به خانه را
انجام دهد؟ آیا مرد می‌تواند همسرش را به انجام
کارهای خانه مجبور کند؟ آیا انجام کارهای خانه

توسط زن پاداش اخروی دارد؟ آیا زن می‌تواند
اجرت انجام کارهای خانگی را از شوهرش
درخواست کند؟ ۴۷

(۱۳) چرا اسلام به مردان اجازه داده است با وجود
داشتن همسر دائمی، به ازدواج دوم و سوم و
چهارم اقدام کنند؟ آیا این اقدام، محبت خانوادگی
را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد؟ آیا این اقدام به سستی
کانون خانواده منجر نمی‌شود؟ ۵۰

(۱۴) با وجود آن‌که طلاق در نظر خداوند بسیار
مبغوض است چرا اسلام آن را حرام و ممنوع
نکرده است؟ آیا بهتر نبود که هم چون برخی از
جوامع، طلاق به‌طور کلی ممنوع باشد تا هرگز
طلاق پدید نیاید؟ ۵۵

(۱۵) با این همه زشتی چهره طلاق در اسلام، جای
پرسشی جدی است که چرا اسلام طلاق را ممنوع
نساخته است مگر این گونه نیست که اسلام هر
عملی را که زشت و منفور می‌داند هم چون
شراب‌خواری، قمار و کشتن فرد بی‌گناه، حرام
کرده و ممنوع ساخته است؟ با این وجود چرا
طلاق را ممنوع نساخته است و آن را مبغوض‌ترین
حلال نامیده است؟ ۵۷

(۱۶) چرا در اسلام حق طلاق در اختیار مرد است و
مرد هر زمان بخواهد می‌تواند همسرش را طلاق
دهد؟ اگر زن بخواهد از شوهرش طلاق بگیرد
آیا راهی برای او وجود دارد؟ ۶۰

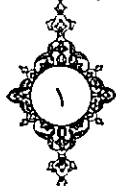
- ۱۷) با همه آن چه گفته شد اگر زنی به هیچ روی حاضر به ادامه زندگی نباشد و مرد هم حاضر نباشد زندگی مشترک را پایان داده و زن را طلاق دهد آیا زن مجبور است با شوهر زندگی کند؟ ۶۴..
- ۱۸) آیا اشتغال زن باید با رضایت شوهر باشد؟ ۶۶.....
- ۱۹) در قرآن آمده است در صورت مرگ پدر، فرزندان پسر، دو برابر فرزندان دختر از پدر ارث می‌برند. چرا میان زن و مرد در ارث بردن این تفاوت قرار داده شده است؟ ۶۸.....
- فهرست منابع ۷۵.....

مقدمه

همه کسانی که با جوانان و نوجوانان امروز ایران سر و کار دارند، به خوبی می‌دانند که یکی از مهم‌ترین نیازهای این قشر، پرسش‌های دینی آنان است. در میان نوجوانان، دانش‌آموزان مقاطع راهنمایی و دبیرستان، بیشترین سؤالات دینی را دارند. بسیاری از آنان می‌خواهند بدانند چرا مسلمانند؟ حقیقت اسلام چیست؟ دستورات دینی مبتنی بر چه حکمت‌ها و فلسفه‌هایی است؟ آیا هر چیزی که به نام دین و دین‌داری در جامعه امروز مطرح است، همگی از دین است؟ یا آن که خرافات و برداشت‌های غلط نیز در آن‌ها وجود دارد؟ آمارهای به‌دست آمده از پرسش‌های دانش‌آموزان و دانشجویان در طی سال‌های اخیر به خوبی نشان از خلأ تئوریک و حجم وسیع پرسش‌ها و ابهامات آنان دارد که باید به شیوه صحیح و منطقی پاسخ داده شود.

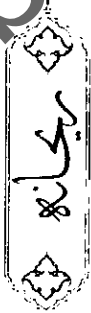
اعتقاد ما بر این است که در پاسخ به سؤالات دینی، باید صریح، شفاف و شجاعانه پاسخ‌های صحیح را با زبانی ساده اما با منطقی محکم و مستدل در اختیار مخاطبان گذاشت و از مجمل‌گویی، قلم‌فرسایی و عبارت‌های شعارگونه خودداری کرد. درست است که نوشتن و سخن گفتن با زبان

احساس، معمولاً به سرعت در مخاطب اثر می‌گذارد اما به اعتقاد ما بیان محکم، منطقی و مبتنی بر آموزه‌های دینی، بسیار ماندگار و تأثیرگذار است و روح و اندیشه مخاطب را به ساحل آرامش رسانده، او را سیراب می‌سازد.

پرسش‌های مطرح شده در نوشتار حاضر، همان سؤالاتی است که توسط مخاطبان مطرح شده‌اند و البته گاه اندکی ویرایش و بازسازی شده‌اند. در ارائه پاسخ‌ها ضمن توجه به اختصار و روانی، کوشش شده است پاسخ‌ها مستدل و مستند باشند و تفکر اسلامی، محور اساسی پاسخ‌ها باشد، هرچند که تکیه بر دانش‌های عقلی و تجربی بشر نیز مورد توجه بوده است.

خانواده به دلیل نقش تأثیرگذار فرد و جامعه و به ویژه فرزندان، همواره مورد توجه قرار داشته است. تعالیم اسلامی نقش خانواده را در سعادت انسان‌ها بی‌بدیل می‌دانند. در این میان نقش و جایگاه زن در خانواده نقشی محوری است. فرزندان با مادر ارتباطی عمیق دارند و از جسم و جان مادر سیراب شده از صلاح و فساد او به صلاح یا فساد گرایش پیدا می‌کنند. زن با ایفای نقش همسری، شور و نشاط کار و تلاش را در مرد فزونی می‌بخشد و او را در

مسئولیت‌ها و مأموریت‌های خانوادگی و اجتماعی
یاری می‌رساند.

آن‌چه پیش روی شماست، پرسش‌ها و پاسخ‌هایی
است که به جایگاه و مسئولیت زن در خانواده
می‌پردازد. امید آن‌که مخاطبان به ویژه نوجوانان و
جوانان عزیز پاسخ برخی از پرسش‌های خویش را
یابند.

امیدوارم اساتید محترم و دانش‌آموزان عزیز، با
پیشنهادهای و انتقادهای سازنده‌شان، نویسندگان را
بهره‌مند سازند. خدای مهربان را بر این توفیق
سپاسگزارم و همواره از او مدد می‌جویم. انّه ولی
التوفیق.

پژوهشکده باقرالعلوم (ع)

سید جعفر حق شناس

قم - بهار ۱۳۸۹